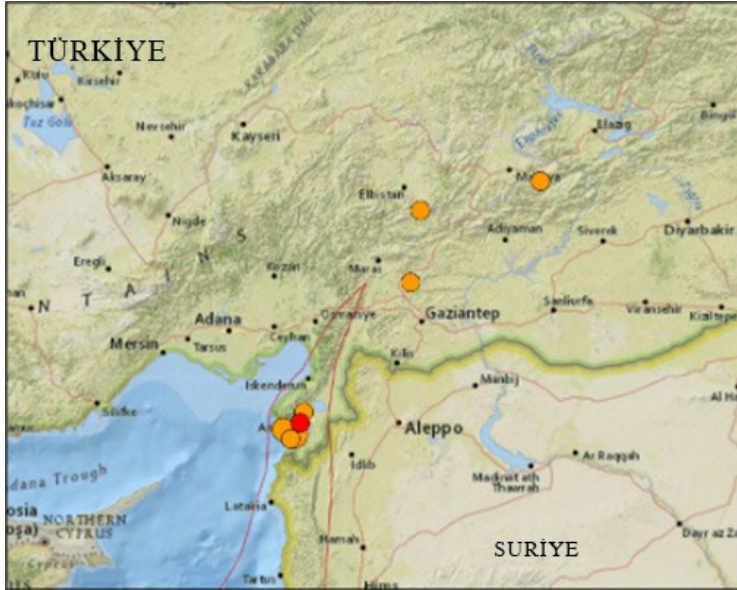

Afet Bölgesi	Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Hatay, Elazığ	Tarih	21.02.2023
Hazırlayan	Hayata Destek		

1. Genel Durum Değerlendirmesi:

1Kaynak USGS - earthquake.usgs.gov

6 Şubat 2023 sabahı erken saatlerde (4:17) Türkiye'nin güneyinde, Kahramanmaraş Pazarcık ilçesi merkezli, Richter ölçeğine göre 7.8 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Deprem, 2 milyonu Suriyeli mülteci olmak üzere yaklaşık 13,5 milyon kişinin yaşadığı Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya'nın yanı sıra Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Hatay gibi komşu illeri de etkilemiştir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, Türkiye ve Suriye'deki afetten etkilenen bölgelerde, 1,4 milyonu çocuk olmak üzere yaklaşık 23 milyon kişi yaşamaktadır¹. Depremin ardından çok sayıda artçı sarsıntı meydana gelmiştir. 9 saat sonra meydana gelen 7,5 büyüklüğündeki ikinci bir büyük deprem de ciddi hasara ve hasarlı binaların yıkılmasına neden olmuştur.

20 Şubat akşamı saat 20.04'te, Hatay'da merkez üssü Defne ilçesi olan 6,4 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Eyalette çok sayıda hasarlı bina çökmüş ve en az 6 kişi hayatını kaybetmiştir. Yaklaşık 300 kişinin de yaralandığı bildirilmektedir.

4 milyon kadar insanın depremden etkilenen bölgeyi terk ettiği tahmin edilmektedir².

Son açıklamalara göre³ 41 bin 156 kişi hayatını kaybetmiş, 108 bin 68 kişi yaralanmıştır. Yapılan araştırmalar, 11 ilde 139 bin binanın yıkıldığını veya ağır hasar gördüğünü göstermektedir. Artçı sarsıntıların bir sonucu olarak daha fazla hasar görme riski nedeniyle, insanlar evlerine girememekte, bu nedenle soğuk havada, dışarıda kalmaktadır.

¹ <https://www.reuters.com/world/middle-east/who-says-syria-already-crisis-needs-massive-humanitarian-aid-after-quake-2023-02-07/>

² <https://www.yenisafak.com/gundem/4-milyon-kisi-sehrini-terk-etti-4508802>

³ <https://turkiyeeq.thedeep.io/>

Hayata Destek, son acil durum raporunu [17 Şubat'ta yayımlamıştır](#). Aşağıda, 17-21 Şubat tarihleri arasında bölgede yaşanan gelişmeler sıralanmıştır:

- OCHA/UNDAC Koordinasyon Mekanizması devreye girmiştir. İlgili bilgi ve belgeler partner kuruluşlar arasında yaygınlaştırılmıştır. Belgelere ulaşmak için: <https://response.reliefweb.int/turkiye>
- Hayata Destek, "Türkiye Afet Müdahale Planı" kapsamında akredite edilen STK'lar grubuna katılmıştır; hem afetten etkilenen bölgelerde hem de bu bölgelerden göç edilen bölgelerde, afetten etkilenen nüfus için MHPSS hizmetleri sunacaktır.
- Afete müdahale eden sivil toplum kuruluşları tarafından 'Çok Sektörlü İlk Hızlı Değerlendirme' başlatıldı. Hayata Destek, Diyarbakır, Malatya, Elazığ ve Osmaniye illerinde veri toplanmasına destek olmaktadır.
- Milli Savunma Bakanı, 20 binden fazla Suriyelinin, Türkiye'den Suriye'ye geçtiğini açıklamıştır⁴.
- AFAD'ın Hayata Destek'e yaptığı bilgilendirmeye göre, depremde evleri hasar gören geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler, daha önce duyurulan 10.000 TL'lik devlet yardımından faydalanabilecektir.

2. Nüfus Verileri (Türkiye):

	Toplam	Kaynak
Etkilenen kişi sayısı	13.5 M	AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetim Kurumu Başkanlığı)
Ölü sayısı	42, 156	Türkiye Hükümeti, UNOCHA (Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi)
Yaralı sayısı	108,068	Türkiye Hükümeti, UNOCHA (Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi)

3. İnsani Yardım İhtiyaçları, Müdahaleler ve Sektörel Bazlı İhtiyaçlar:

Cumhurbaşkanlığı, 865 bin kişinin çadırlarda, 23 bin 500 kişinin de konteynerlerde barındığını bildirmiştir. Çadır sayısının genel olarak yetersiz olduğu bildirilmektedir. Hayata Destek'in ziyaret ettiği barınma alanlarında Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH) koşullarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Afetten etkilenen bölgeye bol miktarda gıda tedarik edilmesine rağmen, ihtiyaçlar oldukça fazladır ve acil müdahale ekipleri, ilerleyen günlerde gıda güvenliğine dair risklerin oluşacağını altını çizmektedir.

UNFPA (Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu), afetten etkilenen bölgede 226.000 hamile kadın olduğunu ve önümüzdeki ay 25.000 hamile kadının doğum yapmasının beklendiğini bildirmiştir. Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (European Centre for Disease Prevention and Control/ECDC), hasar gören altyapı nedeniyle gıda ve su kaynaklı hastalıkların oluşumu ve bulaşmasının artabileceğini bildirmektedir. ECDC'ye göre, önümüzdeki haftalarda Suriye ve Türkiye'deki depremden etkilenenlerin barındığı kamplarda kolera salgını riski

⁴ <https://www.haberturk.com/son-dakika-haberi-bakan-akar-20-bin-suriyeli-topraklarina-dondu-3567470>

bulunmaktadır. Avrupa Birliği (AB), bulaşıcı hastalık tehdidi riskini azaltmak için sağlık hizmetlerine, barınaklara, içme suyuna, yeterli sanitasyon ve hijyen imkanlarına erişim sağlanması gerekliliğini vurgulamıştır.

Aşağıda, sahada Hayata Destek ekipleri tarafından sağlanan il düzeyindeki güncellemeler bulunmaktadır.

ŞANLIURFA

Merkezi alanlardaki çadır barınma alanları boşaltılmıştır. Acil barınma imkânları ciddi şekilde sınırlı kalmaya devam etmekte ve bu da afetten etkilenen nüfus için zorluklara neden olmaktadır. İnsanların erişebildikleri taziye evlerinde veya toplu alanlarda kaldıkları bildirilmektedir. Pazartesi günü meydana gelen Hatay depreminin ardından bazı insanlar bir kez daha barınak imkânları olmadan, açık havada kalmaya başlamıştır. Barınma, hijyen ve temel ihtiyaçlar, sıklıkla bildirilen ihtiyaçlar olmaya devam etmektedir.

2Şanlıurfa'da yetişkinlere yönelik PSS etkinlikleri

Hayata Destek ekipleri Harran Üniversitesi'ni ziyaret etmiştir. Üniversitedeki yurtlar, afetten etkilenen nüfusun barınması için yeniden tasarlanmıştır. Harran Üniversitesi yurtlarında (Göbeklitepe, Hacer ana ve Harran yurtları) yaklaşık 1800 kişi kalmaktadır. Afetten etkilenen yerli nüfusa ek olarak, Kahramanmaraş, Hatay ve Adıyaman illerinden gelen, yerinden edilmiş aileler de bu yurtlarda kalmaktadır. Günde üç öğün yemek verilmektedir. Çamaşır makineleri mevcuttur. Gözlenen ihtiyaçlar ve boşluklar, iç çamaşırı ve diğer giyim eşyaları, psikolojik danışmanlık, güvenli ve/veya özel alanlardır.

Hayata Destek, durumu gözlemlemek için Şanlıurfa'nın Dağ Eteği köyünden de saha gözlemleri toplamıştır. Yaklaşık 12 aile olmak üzere, 90 kişiden oluşan bir mülteci topluluğu köyün taziye evinde barınmaktadır. Özellikle kadınlar ve kız çocukları için emniyet/güvenlik riskleri gözlemlenmektedir. Yiyecek dağıtımı bulunmamaktadır. Su, sanitasyon ve hijyen koşulları yetersizdir.

DİYARBAKIR

İlde hasar tespit çalışmaları devam etmektedir. 19 Şubat itibariyle toplam 45.149 bina bu kapsama değerlendirilmiştir. AFAD, 1.110 binanın (8.284 konut) ağır hasarlı olduğunu ve yıkılacağını bildirmiştir. Ayrıca 1044 orta derecede hasarlı bina bulunmaktadır. 10.977 bina ise hafif hasarlıdır.

Afetten etkilenen illerden göç devam etmektedir. Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi yakınında bir konteyner kamp alanı kurulmaktadır. Diğer geçici barınma yerleri Silvan yoluna kurulacaktır. Gözlemciler, bu alandaki boş arsanın Dicle Nehri'ne yakınlığı nedeniyle barınma için uygun olmayabileceğini bildirmektedir. Ancak çadırlar kurulmaya devam etmektedir.

Mültecilerin barınma imkanları, öğrenci yurtlarında barınma imkanı bulamadıkları için belirsizliğini korumaktadır.

KAHRAMANMARAŞ

Yetkililer, deprem nedeniyle Elbistan'da 924 kişinin hayatını kaybettiğini belirtmiştir. 800 kişi enkazdan kurtarılmıştır.

Hayata Destek ekibi 12 Şubat Stadyumu, Atatürk Parkı, Kafum ve Elbistan ilçe merkezindeki barınma alanlarını ziyaret etmiştir. Konaklama yerlerindeki tuvalet ve duş sayılarının önemli ölçüde yetersiz olduğu görülmektedir. Hayata Destek, ek duş üniteleri ve su depoları kuracaktır. Konaklama alanlarının su, sanitasyon ve hijyen konularında (WASH) Sphere Standartları⁵ ile uyumlu hale getirilmesi için AFAD personeline teknik destek verilmektedir.

Toplu barınma alanlarının yanı sıra bölgede bireysel çadırlar da dağıtılmaktadır. Hayata Destek, AFAD çadırlarında çocuklara PSS hizmeti vermektedir. Elbistan'da durumun nispeten daha istikrarlı olduğu gözlenmiştir.

HATAY

Dayanıklı gıda maddelerine olan ihtiyaç özellikle kırsal kesimde görülmektedir.

Özellikle kırsal kesimde çadırlar yetersizdir. İnsanlar, evlerine ve kişisel eşyalarına yakın olmak istedikleri için merkezi yerlerde kurulan toplu konaklama yerlerine gitmek istememektedirler.

ADIYAMAN

Hayata Destek, Adıyaman'ın kırsal bölgelerindeki muhtarlarla görüşmeye devam etmektedir. Adıyaman'daki köylerin yaklaşık %30'u, acil ihtiyaçlarının karşılandığını bildirmektedir. Diğer köylerde en sık bildirilen ihtiyaçlar hayvan yemi, hayvan barınakları, temiz su, hijyen malzemeleri ve ısınma için yakıttır. Dayanıklı gıda maddeleri sağlanmakla birlikte kahvaltıya uygun gıda maddeleri talep edilmektedir.

Ayrıca, çoğu köyün karlar altında olması nedeniyle köylerdeki afetten etkilenen nüfus, çadırların kış koşulları için yetersiz olduğunu ve konteyner barınaklara ihtiyaç olduğunu bildirmektedir.

BATMAN

Yetkililerin Hayata Destek'e yaptığı açıklamaya göre, kriz masasına 18.000 başvuru alınmıştır; bu da bölgeye depremle ilişkili olarak yüksek oranda bir göç olduğunu göstermektedir. Diyarbakır'ın aksine, yetkililer Hayata Destek'e mültecilerin öğrenci yurtlarında kalmalarına izin verileceğini bildirmiştir. Bölgede barınma öncelikli bir ihtiyaçtır.

Hayata Destek ekipleri, eğitim sektöründeki hizmet boşlukları gözlemlemektedir. Afetten etkilenen çocukların okula gidebilmesinin kısa vadede bir sorun olacağı gözlenmektedir.

⁵ <https://spherestandards.org/wp-content/uploads/Sphere-Handbook-2018-Turkish.pdf>

MARDİN

AFAD, afetten etkilenen illerden 25.349 kişinin şehre geldiğini bildirmiştir. 3 bin mültecinin daha şehre ulaştığı bildirilmektedir. Gelen nüfusun otellerde, halka açık misafirhanelerde veya yerel halkla birlikte evlerde kalmaktadır.

OSMANİYE

Hasar tespit çalışmaları devam etmektedir. 60.501 bina değerlendirilmiş; 3.311 binanın ağır hasarlı olduğu bildirilmiştir. 12.389 hafif veya orta derecede hasarlı bina vardır. Ağır hasarlı 352 bina da hemen yıkılacaktır.

MALATYA

Hasar tespit çalışmaları devam etmektedir. Malatya Valiliği, depremde 2.528 binanın yıkıldığını bildirmiştir. 13.106 bina ağır hasarlıdır. 1.706 bina orta derecede hasarlıdır.

4. Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi

Hayata Destek, Hatay'daki deposu ve operasyon merkezi aracılığıyla, afetten etkilenen insanlara ihtiyaç malzemeleri ulaştırmıştır. Yolların enkazdan temizlenmesi ve daha iyi koordinasyon mekanizmalarının yavaş yavaş devreye girmesiyle daha sistematik bir destek mümkün olacaktır. Değerlendirmeler tamamlandıktan sonra Hayata Destek, operasyon üssü olarak ek illere karar verecektir.

Depremden etkilenen insanların temel ihtiyaçlarının karşılanması için her türlü yardıma ihtiyaç duyulmaktadır. Yüksek insani etki göz önüne alındığında, bölgede barınak ve yiyecek önemli bir ihtiyaçtır. Afetten etkilenen bölgede akan su kıtlığı bulunması ve bunun halk sağlığı üzerindeki ciddi riski göz önüne alındığında, su temini ve sanitasyon da kritik öneme sahiptir. Afetten etkilenen bölgenin tamamında, yüksek düzeyde kayıp ve travma nedeniyle psikolojik ilk yardım ve topluluk hizmetlerine duyulan ihtiyaç hayati önemdedir.

Hayata Destek, çadır yerleşimlerinin kurulmasına ve yardım dağıtımlarının düzenlenmesine topluluk üyelerini dâhil etmenin önemine inanmaktadır. Geçici yerleşim alanları kurulduktan sonra Hayata Destek ekipleri topluluk gönüllüleriyle buluşacak ve öncelikleri belirleme, insani ihtiyaçlarını karşılamada topluluk öncülüğünde yerel çözümler başlatmada gönüllülere rehberlik edecektir.

Hayata Destek ekipleri afetten etkilenen illere ulaşır ulaşmaz, kısa ve orta vadeli kapsamlı bir afet yardımı ve erken iyileştirme planı üzerinde çalışmaya başlamıştır.

Hayata Destek'in afete müdahale stratejisinin 3 ayağı vardır:

1. Şehir merkezlerinde destek ve iyileştirme
2. Kırsal bölgelerde ve periferide destek ve iyileştirme
3. Deprem bölgesini terk edenlere destek mekanizmaları

Durum	Tanım	Hedef Dolaylı
<u>Devam ediyor</u>	Gıda Güvenliği: Hazır Gıdalar (Şanlıurfa) Şanlıurfa Belediyesi, çadırlarda ve diğer toplanma merkezlerinde kalan nüfusa hazır gıda tedarik etmekte, Adıyaman'a da hazır gıda göndermektedir. Hayata Destek hammadde sağlamakta ve lojistik destek sunmaktadır.	<u>15.000</u>
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Seyyar Tuvaletler ve Hijyen (Hatay) Bakım ve temizlikten sorumlu personeliyle tam donanımlı 100 sahra tuvaleti kiralamış, teslim alınmış ve 8 Şubat'ta Yeni Hatay Stadyumu'nda kullanıma açılmıştır. Ayrıca 10 Şubat'ta 2 takım 4'lü el yıkama lavabo platformu kurulmuştur. Diakonie Katastrophenhilfe'le birlikte hijyen kitlerinin dağıtımı yapılmıştır.	<u>2000</u>
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Hatay) Hayata Destek, Hatay Yeni Stadyum'daki çadır kampa 5.000 litre kapasiteli 12 adet su deposu kurmuştur. Acil müdahale ekipleri, afetten etkilenenlerin kalabalık nüfusuna rağmen temiz suya erişimin olmadığını gözlemlemiştir. 12 adet su deposu daha temin edilerek planlanan 12 noktaya teslim edilecektir. Kurulumu bir su kamyonu eşlik etmekte ve su depoları sürekli olarak temiz su ile doldurulmaktadır. Üçüncü grup su temin üniteleri de planlanmıştır.	<u>8000</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Adıyaman- Kahramanmaraş) Belediyelerle işbirliği içinde su depolarının kurulacağı yerler belirlenmiştir. Adıyaman'da muhtelif noktalara 12 adet su deposu kurulmaktadır. Bakım, düzenli dolun ve su kalitesi yönetimi belediye ile koordineli olarak yürütülmektedir. Ayrıca, su kaynağına gidip gelmeyi en aza indirmek için etkilenen nüfusa hane başına yeniden kullanılabilir su kapları (10 litre) sağlanacaktır. Bu, bekleme süresini en aza indirmeye ve tek kullanımlık plastik kullanımının önlenmesine yardımcı olacaktır. Çalışma, ev tipi hijyen kitlerinin ile kadın ve kız çocukları için tasarlanan hijyen kitlerinin sağlanmasıyla tamamlanacaktır.	<u>14.850</u>
<u>Planlanıyor</u>	Acil Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek (Çok Lokasyonlu) Özellikle kadınlar ve çocuklar olmak üzere, afetten etkilenen kişiler için psikolojik ilk yardım ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet önleme (psikolojik ilk yardım, tespit ve ilgili yönlendirmeler) dahil olmak üzere MHPSS'nin (ruh sağlığı ve psikososyal destek) sağlanması.	<u>12.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	Hijyen Kiti Dağıtımı (Diyarbakır) Diyarbakır'da uyuz vakaları artıyor. Ekiplerimiz karantina altındaki ailelere hijyen kitlerini ulaştırdı.	<u>300</u>
<u>Tamamlandı</u>	Çocuklarla PSS Etkinlikleri (Diyarbakır) Hayata Destek ekipleri, Bağlar Spor Salonu ve Sezai Karakoç Kültür Merkezi'nde çocuklarla düzenli PSS etkinlikleri yapmaktadır.	<u>420</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hazır Yemekler (Hatay)	<u>1.600</u>

	Spor salonları ve geçici barınma merkezi olarak kullanılan okul binalarında konaklayanlara 2.400 su şişesi ile birlikte 1.600 kişiye hazır yemek ulaştırılmıştır.	
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Kurulumu ve Kışa Hazırlık (Hatay) Hayata Destek, Hatay'da afetten etkilenen ailelere destek olmak için toplam 150 kişilik çadır dağıtımını yapmıştır. Ayrıca çadırların yanı sıra, gıda dışı ihtiyaçlar, küçük ekipmanlar, battaniyeleri şilteler de dağıtılmıştır.	<u>600</u>

5. Koordinasyon

Birleşmiş Milletler, Türkiye için 1 milyar doları tutarında üç ay süreli bir acil yardım çağrısı başlatmıştır. Hayata Destek öncülüğünde bir araya gelen yerel kuruluşlar, 17 Şubat'ta Gaziantep'te OCHA ekibi ile bir toplantı düzenlenmiş ve stratejik düzeyden operasyonel ve saha düzeyine kadar insani koordinasyon yapısına dahil olma yolları görüşülmüştür.

OCHA tarafından çok sektörlü ilk hızlı değerlendirme (MIRA) çalışması planlanmaktadır. Kurumlar arası bilgi yönetimi ekipleri, hem sahadaki partnerlerin devam eden ve planlanan faaliyetlerini, hem de Türkiye Hükümeti yetkililerinin taleplerini de takip edebilmek amacıyla bir bilgi paylaşım aracı oluşturmuştur. İnsani yardım müdahalesinde olası mükerrerliği önlemeyi amaçlayan araç, verileri derlemek ve en ivedi acil durum ve temel ihtiyaçları ortaya çıkarmak için ortaklarla paylaşılmıştır.

6. Emniyet ve Güvenlik

- Büyük artçı sarsıntılar bölgeyi etkilemeye devam etmektedir. Özellikle ulaşım, telefon ve internet bağlantısı önemli bir sorun olmaya devam etmektedir.
- Etkilenen nüfusun ülke içinde büyük ölçekli yerinden edilmesi ve bunun yaratabileceği emniyet-güvenlik riskleri endişe kaynağı olmayı sürdürmektedir. Basında çıkan bazı haberler, afetten etkilenen bir milyon kadar insanın bölgeyi terk ettiğine işaret etmektedir.
- Saha ziyaretlerinde hasar görmüş ancak yıkılmamış binalara rastlanmıştır. Çoğu ilde artçı sarsıntıların devam etmesi nedeniyle kamu kurum personeli de dâhil olmak üzere nüfusun büyük çoğunluğu evlerine girememektedir.
- Çoğu bölgede yağmaların yaygınlaştığına dair haberler bulunmaktadır ancak güvenlik güçlerinin gündüz durumu kontrol altına aldığı gözlemlenmektedir. Devam eden elektrik kesintileri, gece saatlerinde suç riskini artırmaktadır.

8. İletişim Bilgileri:

	Name	E-posta adresleri
Yönetici	Sema Genel Karaosmanoğlu	sgenel@hayatadestek.org
Proje Koordinatörü	Emre Acıkaraoğlu	eacikaraoglu@hayatadestek.org

Proje Geliştirme Yöneticisi	Aslıhan Hatunoğlu	ahatunoglu@hayatdestek.org
İletişim Yöneticisi	Ciğdem Güner	custa@hayatadestek.org